

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا

یقیناً آن‌ها را به حساب آورده و به دقت شمرده است

مريم - آيه ۱۴

نتایج اولیه سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳

اسفند ماه ۱۴۰۳

مشخصات سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳

سرشماری از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۲ الی ۱۴۰۳/۰۹/۲۹ به مدت ۴۸ روز اجرا شد.

بیش از ۱۵ هزار نفر نیروی انسانی اجرا و پشتیبانی سرشماری را به عهده داشتند.

در این سرشماری از ابزار الکترونیکی رایانک برای گردآوری داده‌ها استفاده شد.

در تعدادی از شهرها و آبادی‌های کشور از داده‌های ثبتي برای ساخت چارچوب سرشماری استفاده شد.

بخشی از داده‌ها به صورت آنلاین «در مناطق فاقد پوشش اینترنت» به صورت روزانه و بخشی از داده‌ها به

صورت آنلاین «عمدتاً در مناطق شهری تحت پوشش اینترنت» ارسال می‌شد.

صحت داده‌ها در چند سطح «کارشناس مسئول فنی، معاون فنی، ناظر فنی و کارشناس ارشد ستاد و همچنین

با استفاده از منابع داده‌ای ثبتي» به صورت مستمر در زمان اجرا و بعد از اجرا مورد بررسی قرار گرفت.

۱. همکاری دستگاههای اجرایی
۲. همراهی مردم
۳. حضور پر رنگ جوانان به ویژه بانوان در عملیات میدانی در کنار افراد با تجربه
۴. بکارگیری روشهای نوین
۵. استفاده از داده های ثبتی
۶. ارتقای کیفیت اطلاعات و پایش اتاق کنترل
۷. اعطای اختیارات به استان ها با توجه به شرایط خاص هر استان

تاریخچه سرشماری کشاورزی

سال اجرا	واحد آماری	پوشش	پاسخگویان
۱۳۹۳	بهره‌برداری کشاورزی	روستایی و شهری	خانوار بهره‌بردار
۱۴۰۳	بهره‌برداری کشاورزی	روستایی و شهری	خانوار بهره‌بردار

سرشماری‌های کشاورزی در سال‌های ۱۳۵۲، ۱۳۶۷، ۱۳۷۲ و ۱۳۸۲ نیز اجرا شده است

کشور ایران با اجرای **شش سرشماری کشاورزی** جزو کشورهای پیشرو در قاره آسیا است

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

- تعداد بهره برداران کشاورزی حدود **۴۲۸۷۰۰۰** بهره بردار
- فعالیتهای کشاورزی: **۸۹ درصد** در مناطق روستایی و **۱۱ درصد** در مناطق شهری

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

تعداد بهره‌برداران کشاورزی بر حسب نوع بهره‌بردار

شرکت رسمی / موسسه عمومی	خانوار معمولی غیر ساکن	بهره‌بردار غیر ساکن	خانوار معمولی ساکن
۸۱۲۸	۲۲۶۶۷	۱۱۳۶۸۴۶	۳۱۱۹۶۸۹

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت

نوع فعالیت	سال ۱۳۹۳	سال ۱۴۰۳	درصد تغییرات
زراعت	۲,۴۸۲,۳۸۰	۲,۶۴۴,۰۶۳	۶/۵ درصد افزایش
باغداری	۱,۹۴۳,۲۰۳	۲,۲۶۹,۸۱۰	۱۶/۸ درصد افزایش
کشت گلخانه‌ای	۱۳,۸۷۱	۳۶,۲۹۵	۱۶۱ درصد افزایش

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

تعداد بهره‌برداری کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت

نوع فعالیت	سال ۱۳۹۳	سال ۱۴۰۳	درصد تغییرات
پرورش دام سبک «گوسفند و بز»	۱۱۶۴۱۵۹	۱۱۶۲۷۶۲	۰/۱۲ درصد کاهش
پرورش دام سنگین «گاو، گاو میش و شتر»	۷۰۹،۱۰۵	۵۳۰،۰۳۲	۲۵ درصد کاهش
پرورش طیور سنتی	۱۲۲۰۷۶۸	۱۱۲۳۳۵۴	۷/۹ درصد کاهش

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت

نوع فعالیت	سال ۱۳۹۳	سال ۱۴۰۳	درصد تغییرات
پرورش زنبور عسل	۵۲،۱۹۲	۷۸،۵۱۸	۵۰ درصد افزایش
پرورش ماهی و میگو	۱۳،۲۵۳	۱۶،۲۶۷	۲۲ درصد افزایش
پرورش کرم ابریشم	۸،۶۴۴	۹،۵۷۰	۱۰/۷ درصد افزایش

نتایج سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳

تغییرات نسبت به سال ۱۳۹۳	تعداد / مساحت / راس	شرح
۶ درصد افزایش	۴/۲۸ میلیون بهره‌بردار	تعداد بهره‌بردار کشاورزی
۵ درصد افزایش	۱۵/۴۳ میلیون هکتار	مساحت اراضی زراعی
۲۹ درصد افزایش	۸/۴ میلیون هکتار	سطح کاشت گندم
۲۲ درصد کاهش	۱/۶ میلیون هکتار	سطح کاشت جو
۲۸ درصد افزایش	۴۹۱ هزار هکتار	سطح کاشت برنج «شلتوک»
۸/۹ درصد افزایش	۱/۹۵ میلیون هکتار	مساحت اراضی باغ و قلمستان
۲۱ درصد افزایش	۵۳ میلیون راس	تعداد دام سبک
۱۳ درصد افزایش	۵/۵ میلیون راس	تعداد دام سنگین

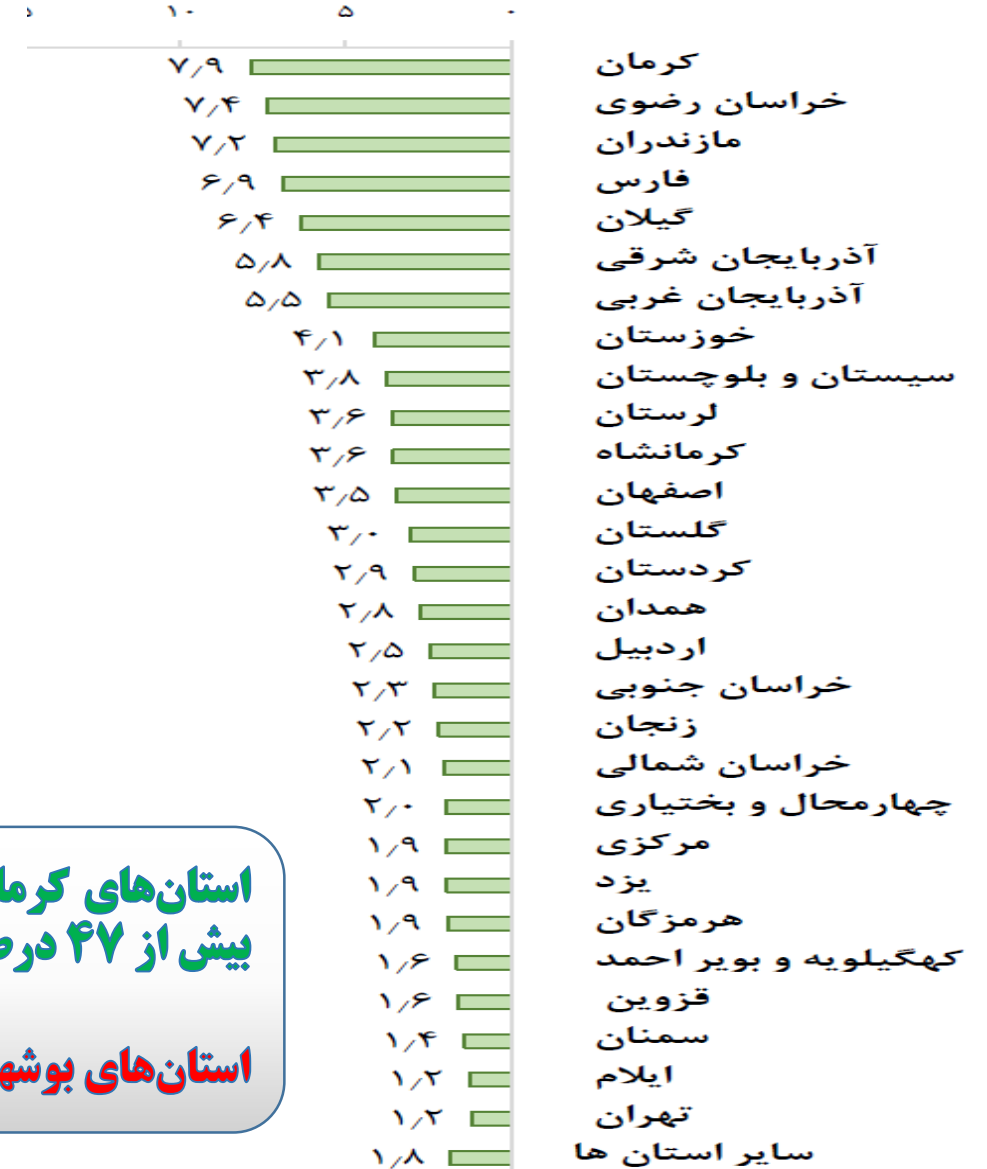
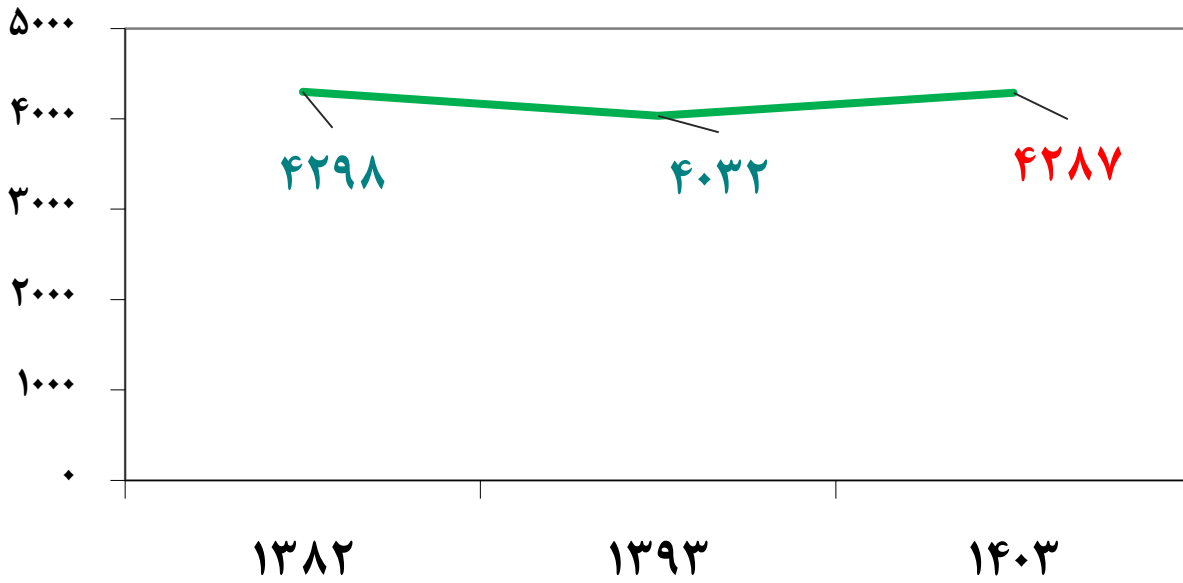
متوسط اندازه بهره‌برداری

۱۳۸۲	۱۳۹۳	۱۴۰۳	شرح
۵/۸	۵/۹	۶	مساحت اراضی زراعی «هکتار»
۰/۸۹	۱/۰۵	۱	مساحت باغ و قلمستان «هکتار»
۳۶/۸	۳۷	۴۵/۵	تعداد دام سبک «راس»
۴/۹	۶,۲۷	۱۰/۳	تعداد دام سنگین «راس»

تعداد بهره‌بردار کشاورزی ۱۴۰۳

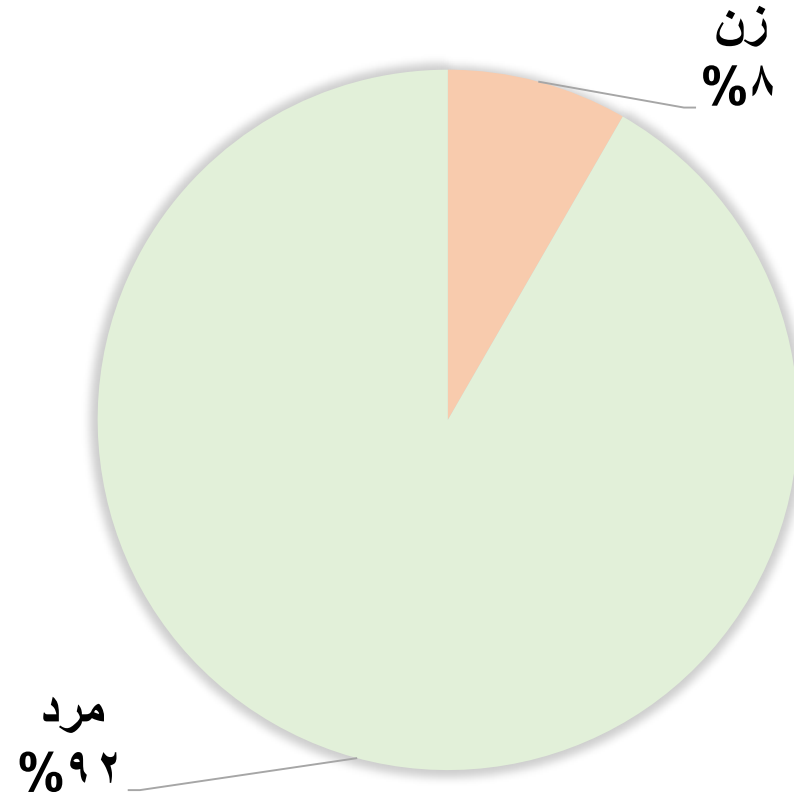
هزار بهره‌بردار

استان‌های کرمان، خراسان رضوی، مازندران، فارس، گیلان، آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی بیش از ۴۷ درصد بهره‌برداران کشاورزی را به خود اختصاص داده‌اند

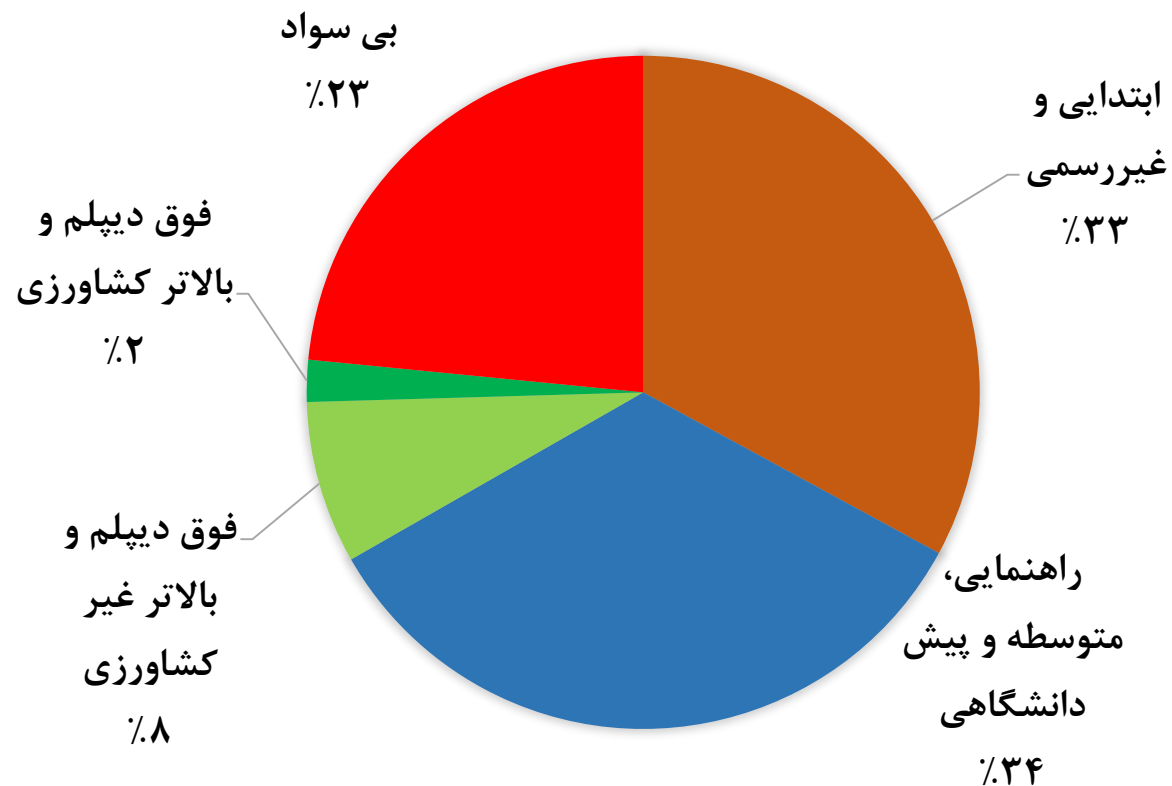
استان‌های بوشهر، البرز و قم با ۱/۸ درصد کمترین تعداد بهره‌بردار کشاورزی در کشور را دارند.

بهره‌بردارهای کشاورزی بر حسب جنس بهره‌بردار

بهره‌برداران زن از ۴ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۸ درصد در سال ۱۴۰۳ افزایش یافته‌اند.

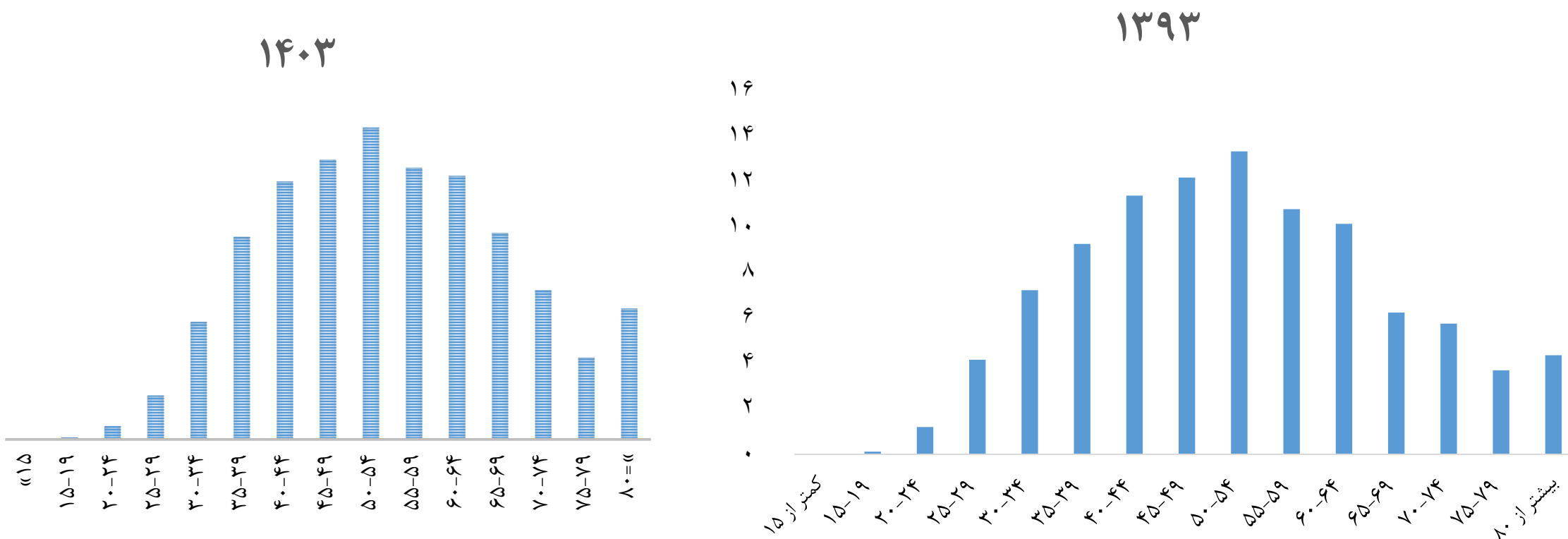
بهره‌بردارانی‌های کشاورزی بر حسب سواد و تحصیلات بهره‌بردار

بهره‌برداران کشاورزی بی‌سواد از ۳۵ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۲۳ درصد در سال ۱۴۰۳ کاهش یافته‌اند.

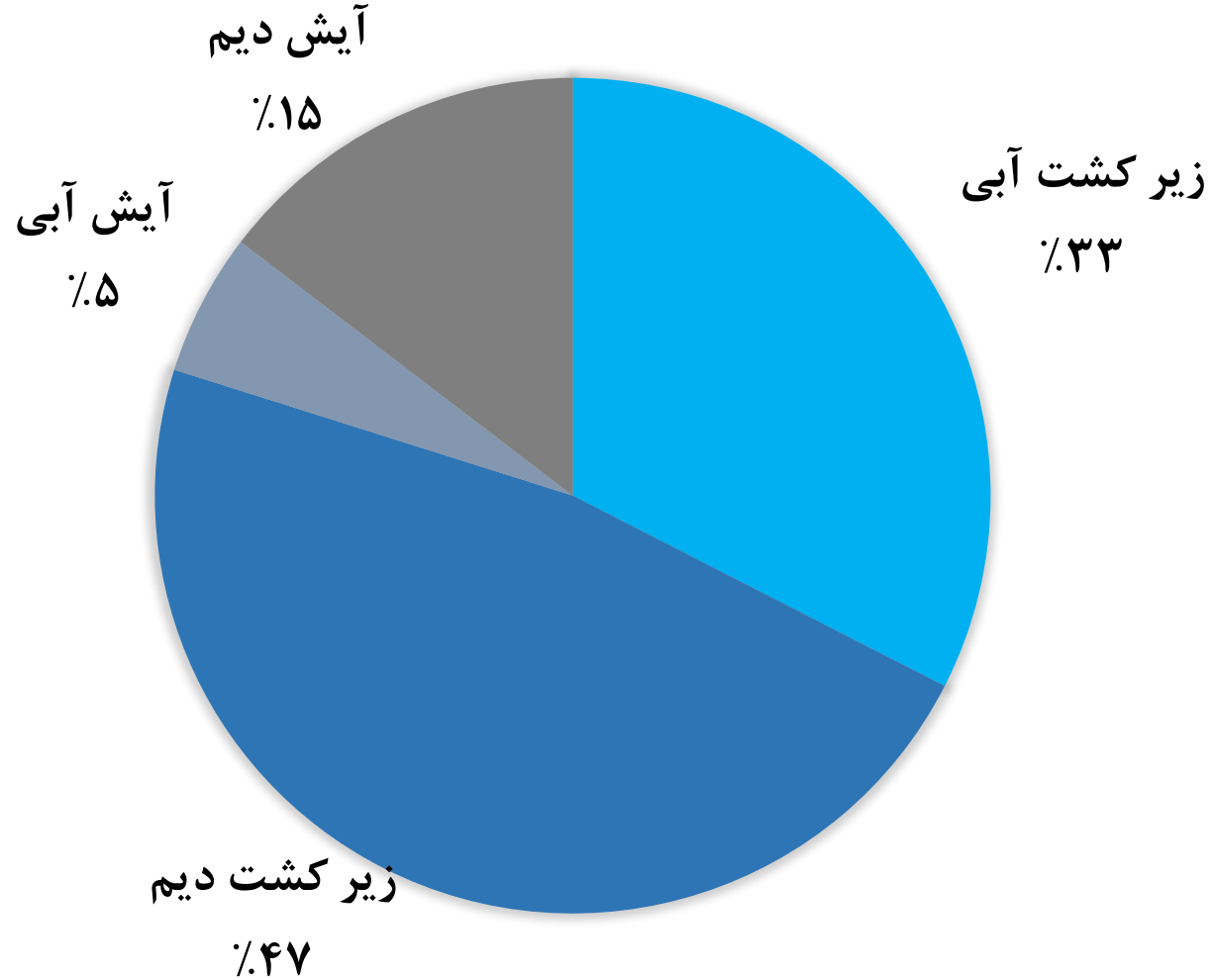
بهره‌برداران دارای «فوق دیپلم و بالاتر کشاورزی و غیر کشاورزی» از ۶ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۱۰ درصد در سال ۱۴۰۳ افزایش یافته‌اند.

بهره‌بردارهای کشاورزی بر حسب طبقات سنی بهره‌بردار «درصد»

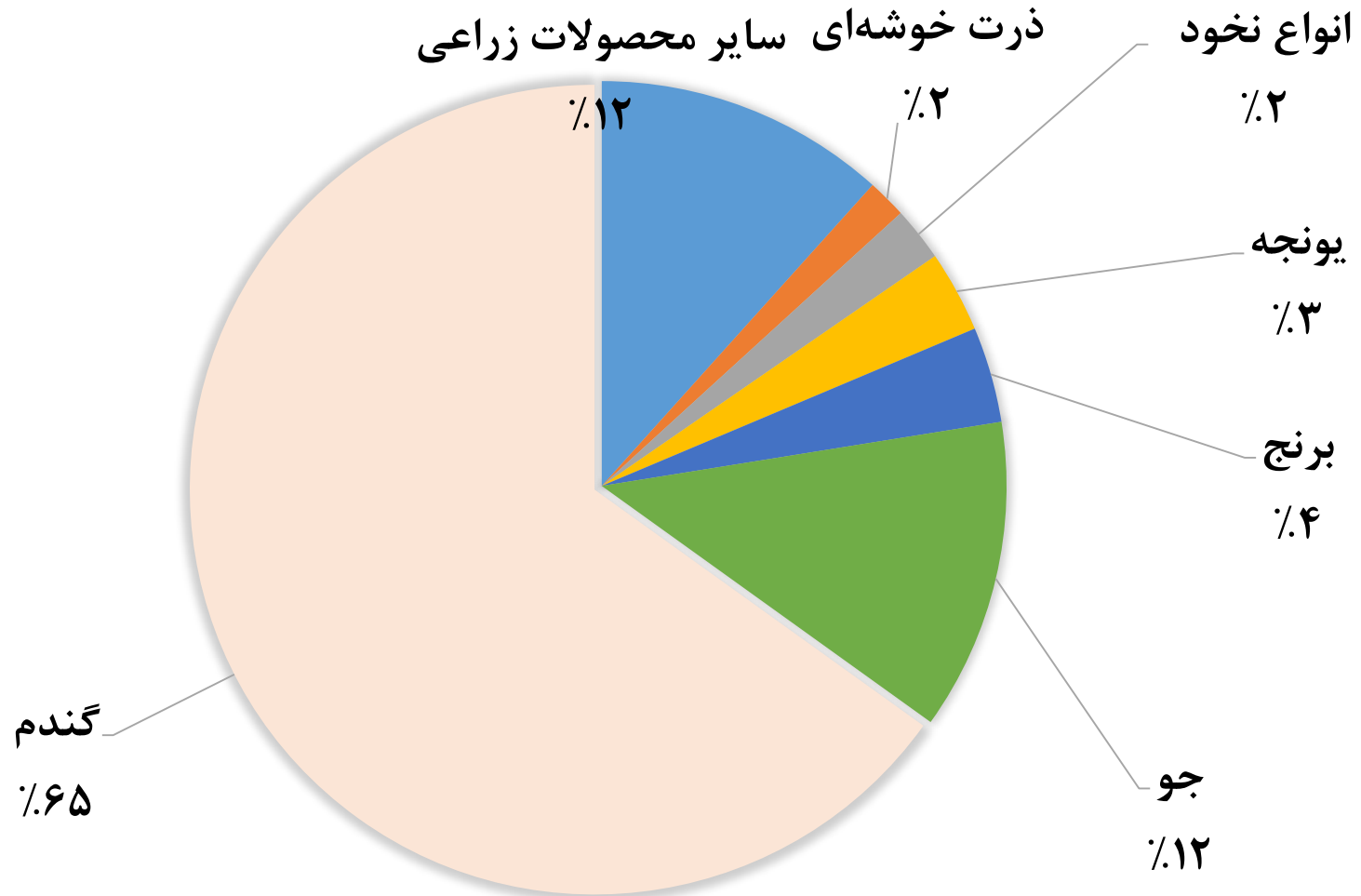
میانگین سن بهره‌برداران از ۵۲ سال در سرشماری ۱۳۹۳ به ۵۳ سال در سرشماری ۱۴۰۳ افزایش یافته است

مساحت اراضی زراعی: ۱۵,۴ میلیون هکتار

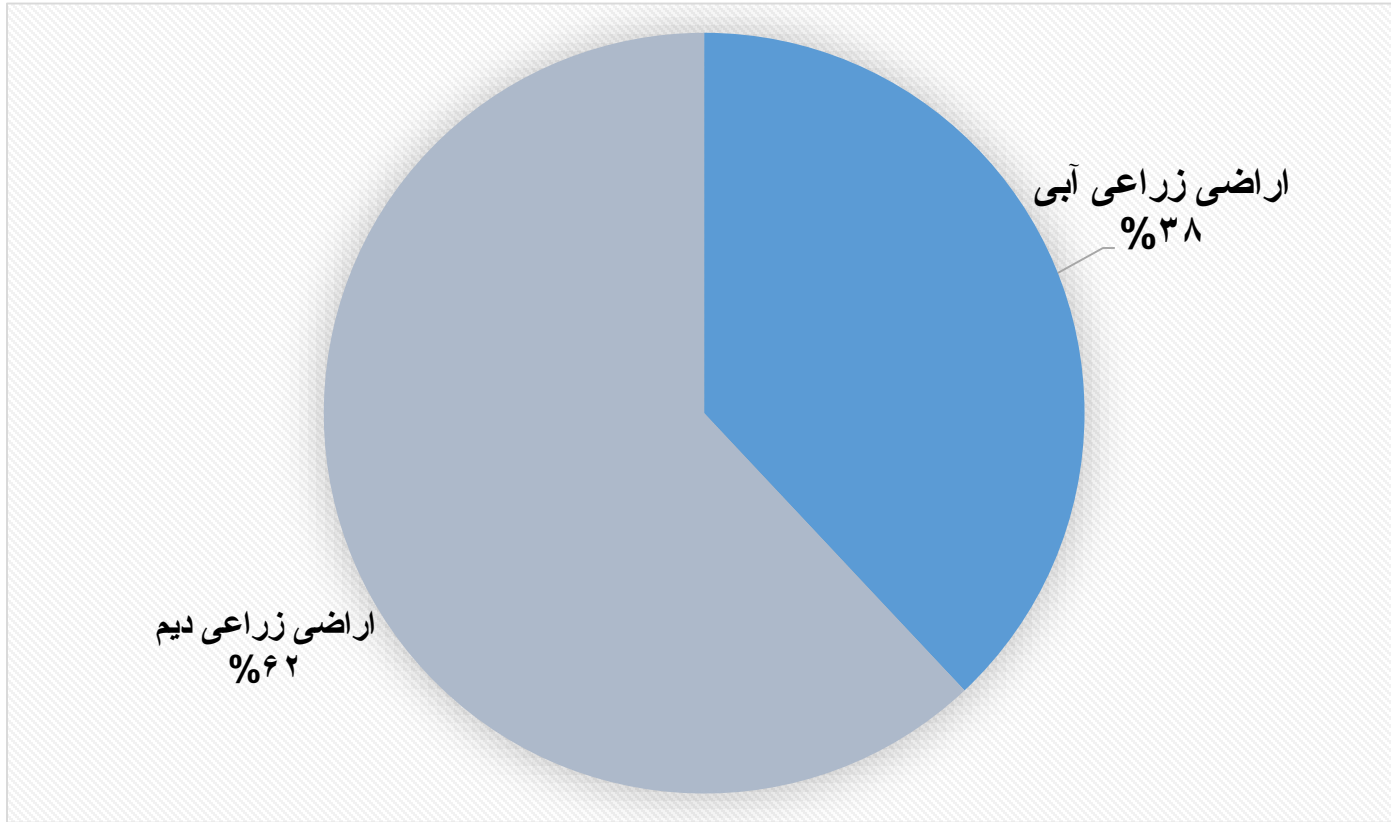
اراضی زیر کشت: ۱۲/۳ میلیون هکتار

سطح کاشت محصولات زراعی : ۱۲/۹ میلیون هکتار

سطح کاشت گندم از ۵۶ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۶۵ درصد افزایش یافته است.

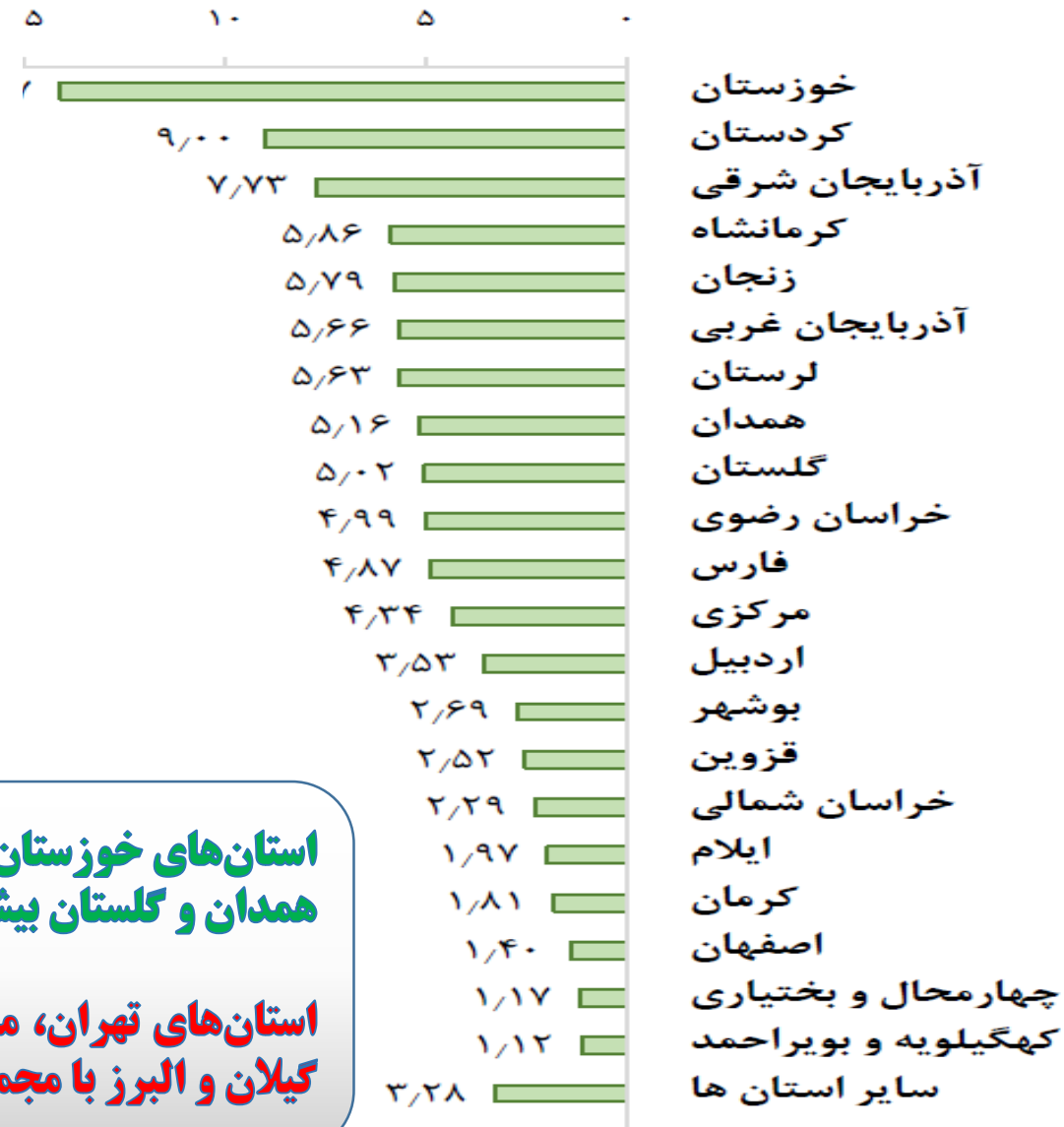
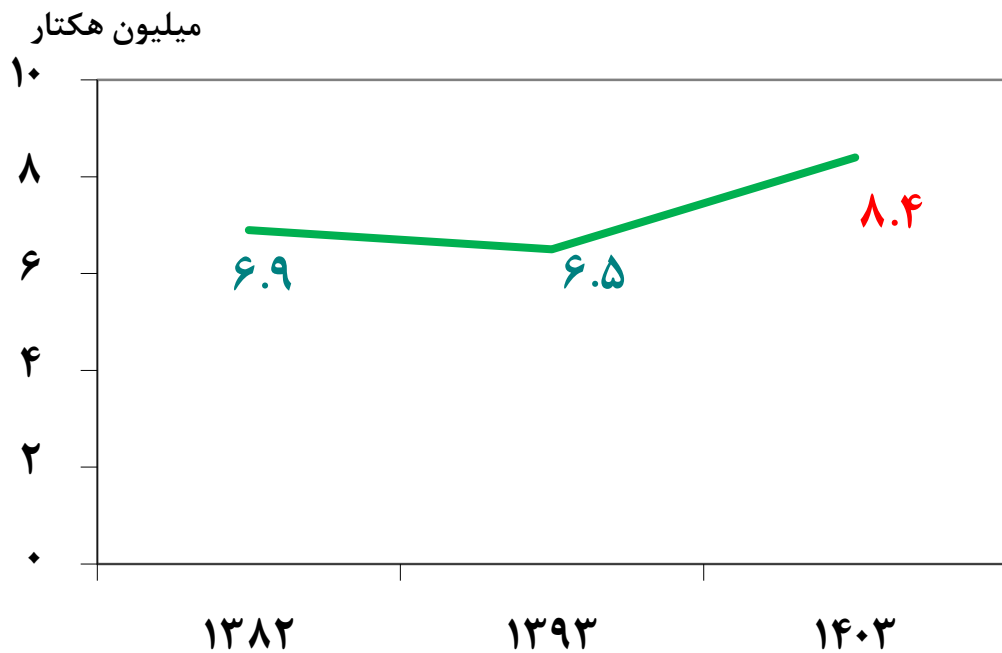
مساحت اراضی زراعی: ۱۵/۴ میلیون هکتار

استان‌های خوزستان، آذربایجان شرقی، خراسان رضوی، کردستان، همدان، زنجان، فارس، کرمانشاه و آذربایجان غربی بیش از ۶۰ درصد دارای مساحت اراضی زراعی کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

استان‌های تهران، کیلان، سمنان، هرمزگان، قم، یزد و البرز با ۴/۷ درصد کمترین مساحت اراضی زراعی

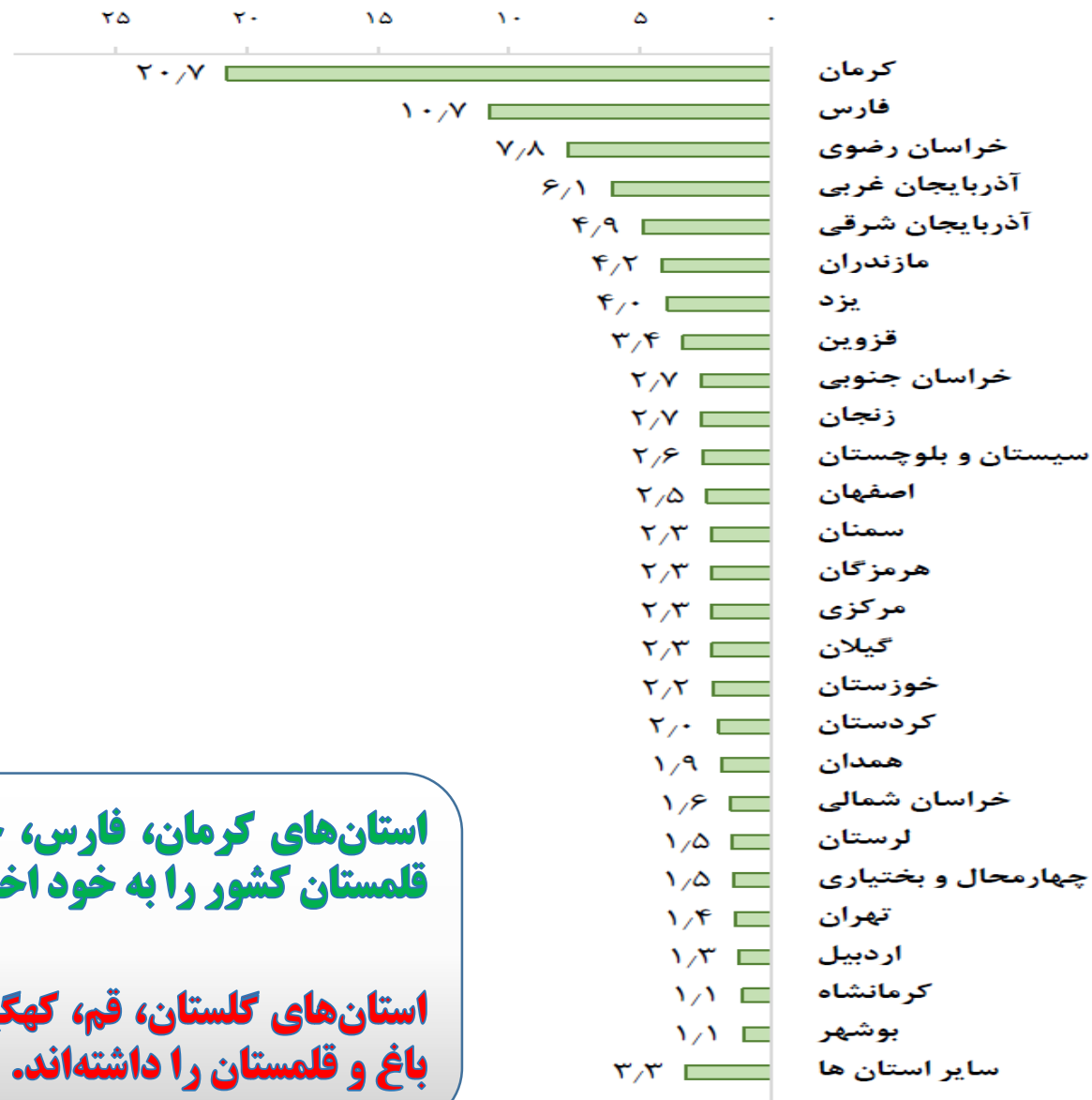
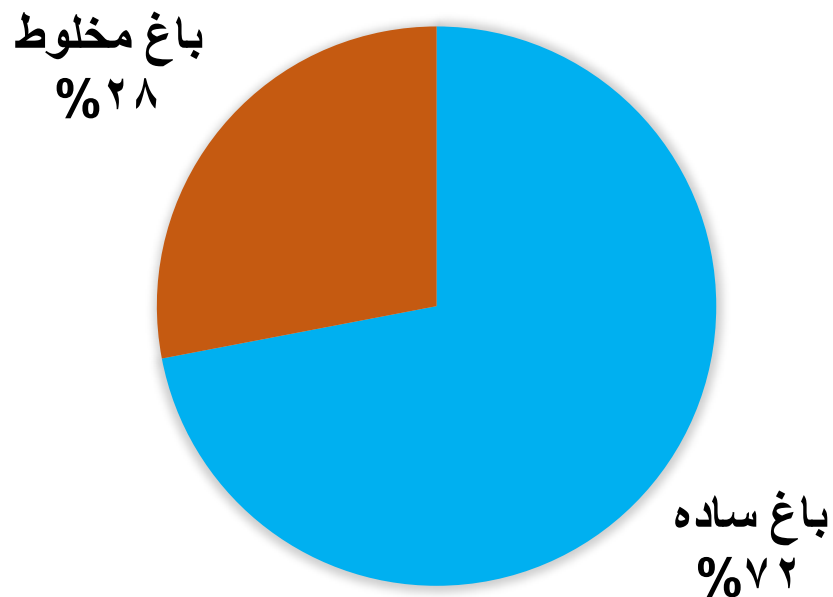
سطح کاشت گندم ۱۴۰۳: ۸/۴ میلیون هکتار

استان های خوزستان، کردستان، آذربایجان شرقی، کرمانشاه، زنجان، آذربایجان غربی، لرستان، همدان و گلستان بیش از ۶۴ درصد سطح کاشت گندم کشور را به خود اختصاص داده اند

استان های تهران، مازندران، سیستان و بلوچستان، سمنان، خراسان جنوبی، هرمزگان، یزد، قم، کیلان و البرز با مجموع ۳/۳ درصد کمترین سطح کاشت گندم را داشته اند.

مساحت باغ و قلمستان‌های کشور ۱۴۰۳: ۱/۹۵ میلیون هکتار

استان‌های کرمان، فارس، خراسان رضوی و آذربایجان غربی بیش از ۴۵ درصد مساحت باغ و قلمستان کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

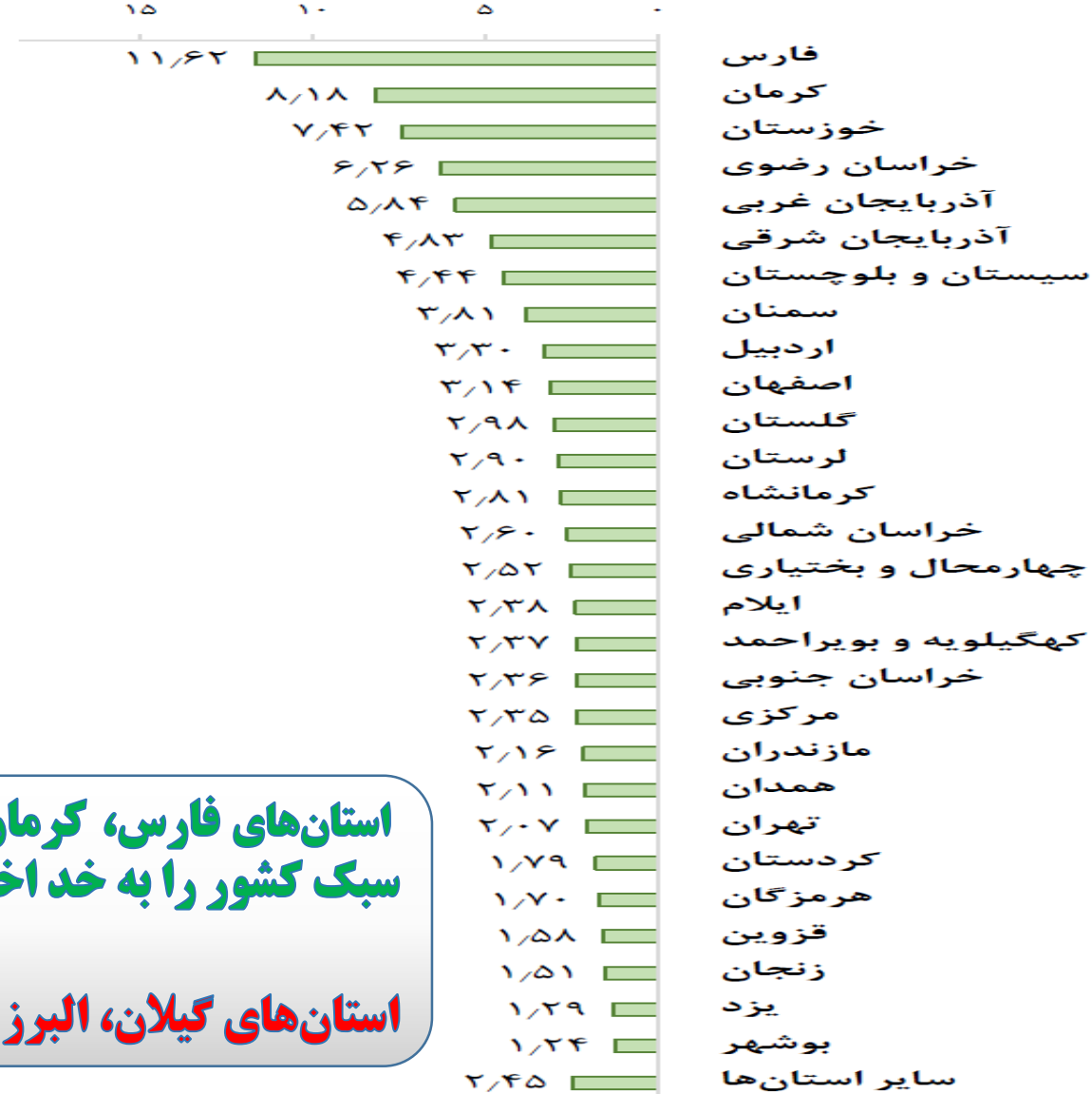
استان‌های گلستان، قم، کهگیلویه و بویراحمد، البرز و ایلام مجموعاً با ۳/۳ درصد کمترین مساحت باغ و قلمستان را داشته‌اند.

تعداد دام سبک: ۵۳ میلیون راس

بز و بزغاله
%۲۶

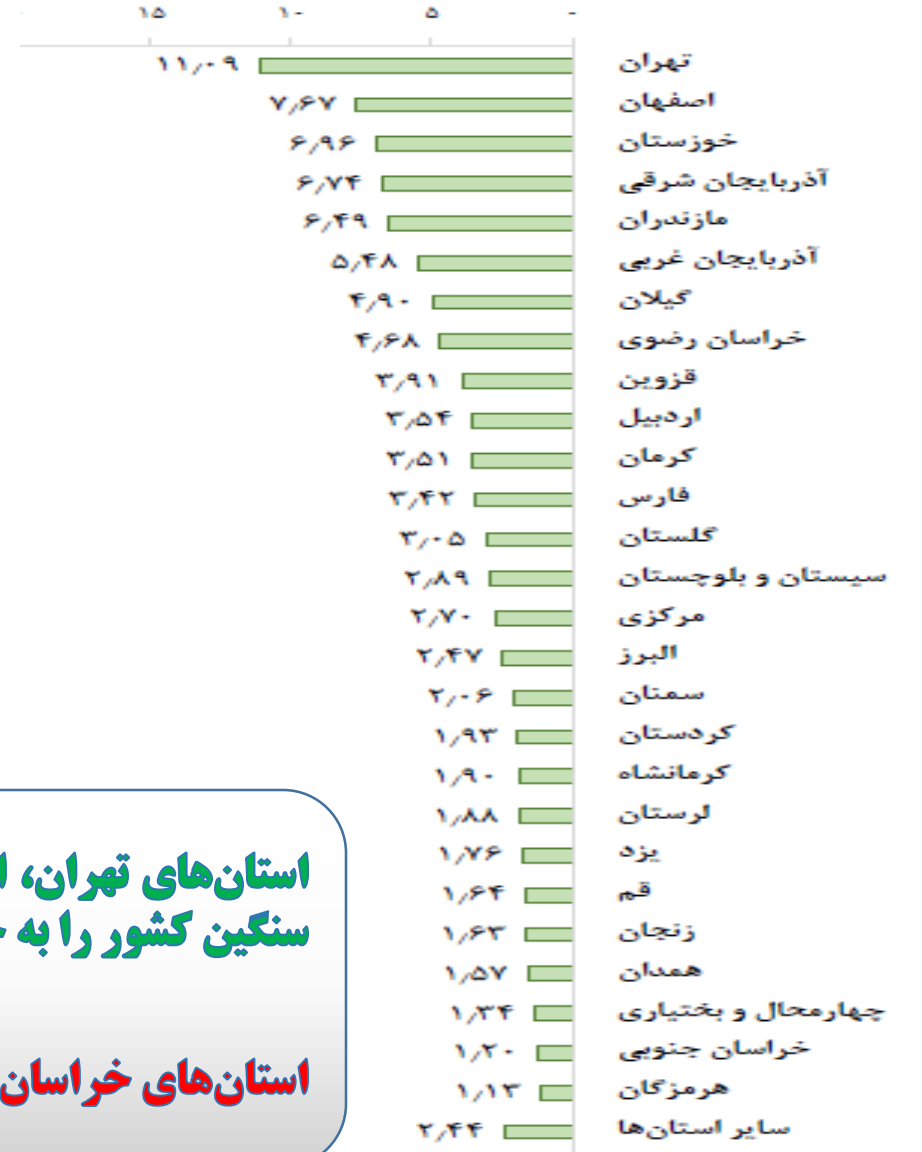
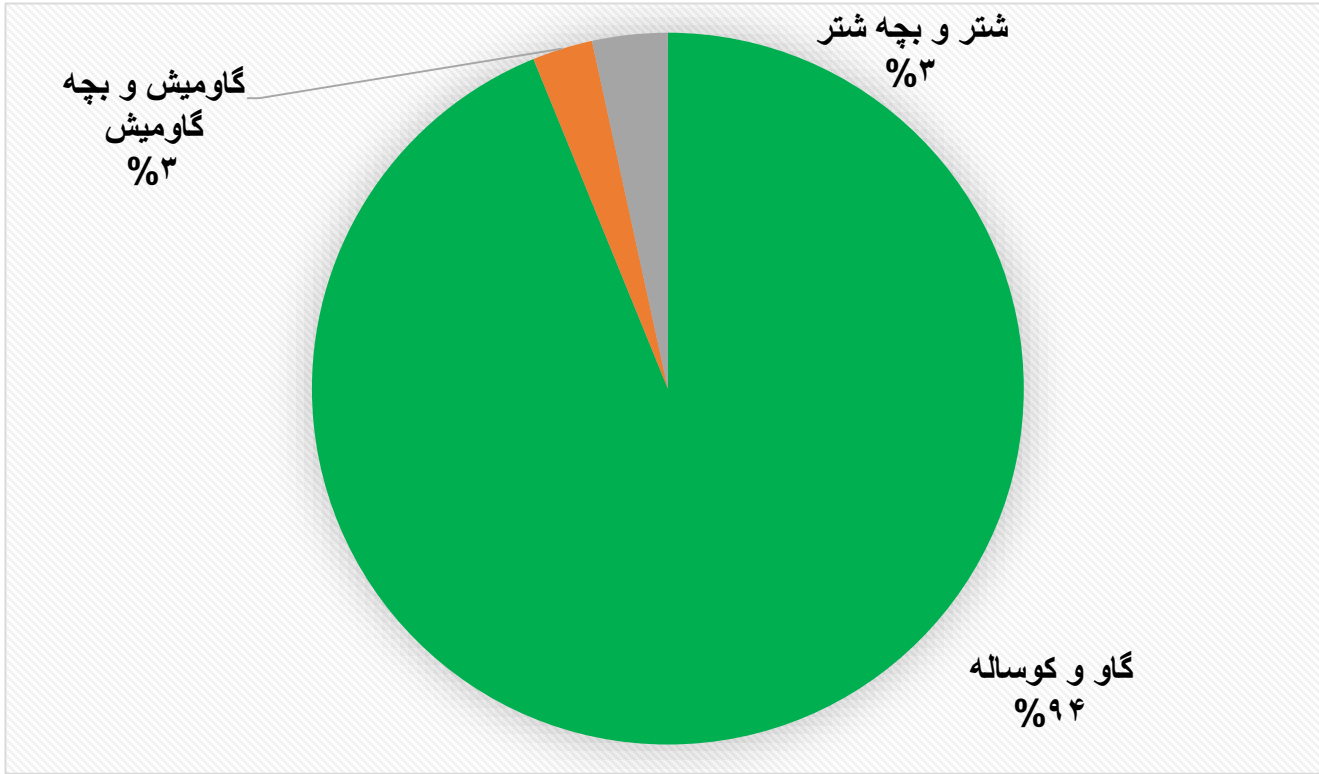
گوسفند و بره
%۷۴

استان‌های فارس، کرمان، خوزستان، خراسان رضوی و آذربایجان غربی بیش از ۳۹ درصد دام سبک کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

استان‌های کیلان، البرز و قم با مجموع ۲/۴۵ درصد کمترین تعداد دام سبک را داشته‌اند.

تعداد دام سنگین: ۵/۵ میلیون راس

استان‌های تهران، اصفهان، خوزستان، آذربایجان شرقی، مازندران و آذربایجان غربی، بیش از ۴۴ درصد دام سنگین کشور را به خود اختصاص داده‌اند.

استان‌های خراسان شمالی، بوشهر، کهگیلویه و بویر احمد و ایلام با ۲/۴ درصد کمترین تعداد دام سنگین کشور

– تعداد بهره‌برداری فعالیت تولید گلخانه‌ای: ۳۶۲۹۵ بهره‌برداری

❖ کرمان، مازندران، اصفهان، یزد، سیستان و بلوچستان و تهران با بیش از ۷۱/۵ درصد بیشترین سهم

❖ زنجان، قزوین، قم، آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، کهگیلویه و بویراحمد و ایلام با ۲/۸ درصد کمترین سهم

– تعداد بهره‌برداری پرورش طیور به روش سنتی: ۱۱۲۳۳۵۴ بهره‌برداری

❖ استان‌های گیلان، مازندران، کرمان، فارس، خراسان رضوی، خوزستان، آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی با

بیش از ۵۴ درصد بیشترین سهم

❖ استان‌های سمنان، قزوین، تهران، قم و البرز با ۲/۹۷ درصد کمترین سهم

وضعیت سایر فعالیتهای کشاورزی در استانها

– تعداد بهره برداری فعالیت پرورش زنبور عسل: ۷۸۵۱۸ بهره برداری

❖ آذربایجان شرقی، کردستان، فارس، آذربایجان غربی و مازندران با ۳۹ درصد بیشترین سهم

❖ بوشهر، خراسان جنوبی، قم، هرمزگان، سیستان و بلوچستان با ۲/۱ درصد کمترین سهم

– تعداد بهره برداری فعالیت آبیاری پروی «پرورش ماهی و میگوی خوراکی»: ۱۶۲۶۷ بهره برداری

❖ گیلان، مازندران، اصفهان، خراسان رضوی، زنجان و خوزستان با ۵۰ درصد، بیشترین سهم

❖ اردبیل، خراسان شمالی، البرز، ایلام با ۲/۶ درصد کمترین سهم

وضعیت سایر فعالیتهای کشاورزی در استانها

- تعداد بهره‌برداری پرورش کرم ابریشم: ۹۵۷۰ بهره‌برداری

❖ گیلان، مازندران، خراسان رضوی، گلستان و خراسان شمالی با ۹۲ درصد بیشترین سهم

❖ سایر استانها ۸ درصد سهم (استانهای ایلام، آذربایجان غربی و کهگیلویه و بویراحمد فاقد

بهره‌برداری پرورش کرم ابریشم).

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

- ❖ افزایش چشمگیر تعداد بهره‌بردارانی استفاده‌کننده از سیستم‌های نوین آبیاری «از ۲۷ هزار در سال ۱۳۸۲ به ۵۰۳ هزار در سال ۱۴۰۳»
- ❖ کاهش بهره‌برداران کشاورزی در استان‌های مهم گیلان، مازندران و اصفهان و مناطق بیلاقی تهران «تغییر کاربری اراضی»
- ❖ افزایش بهره‌برداران غیر ساکن «مهاجرت به شهرها»

نتایج سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳

- حرکت کشاورزی ایران به سمت مدرن شدن به ویژه در زیر بخش دامپروری
- ضرورت توجه به واحدهای کوچک در بخش کشاورزی
- افزایش بهره‌برداران غیر ساکن و مهاجرت بهره‌برداران روستایی
- تغییر کاربری کشاورزی به خصوص در استان‌های شمالی و مناطق ییلاقی

با سپاس از توجه شما